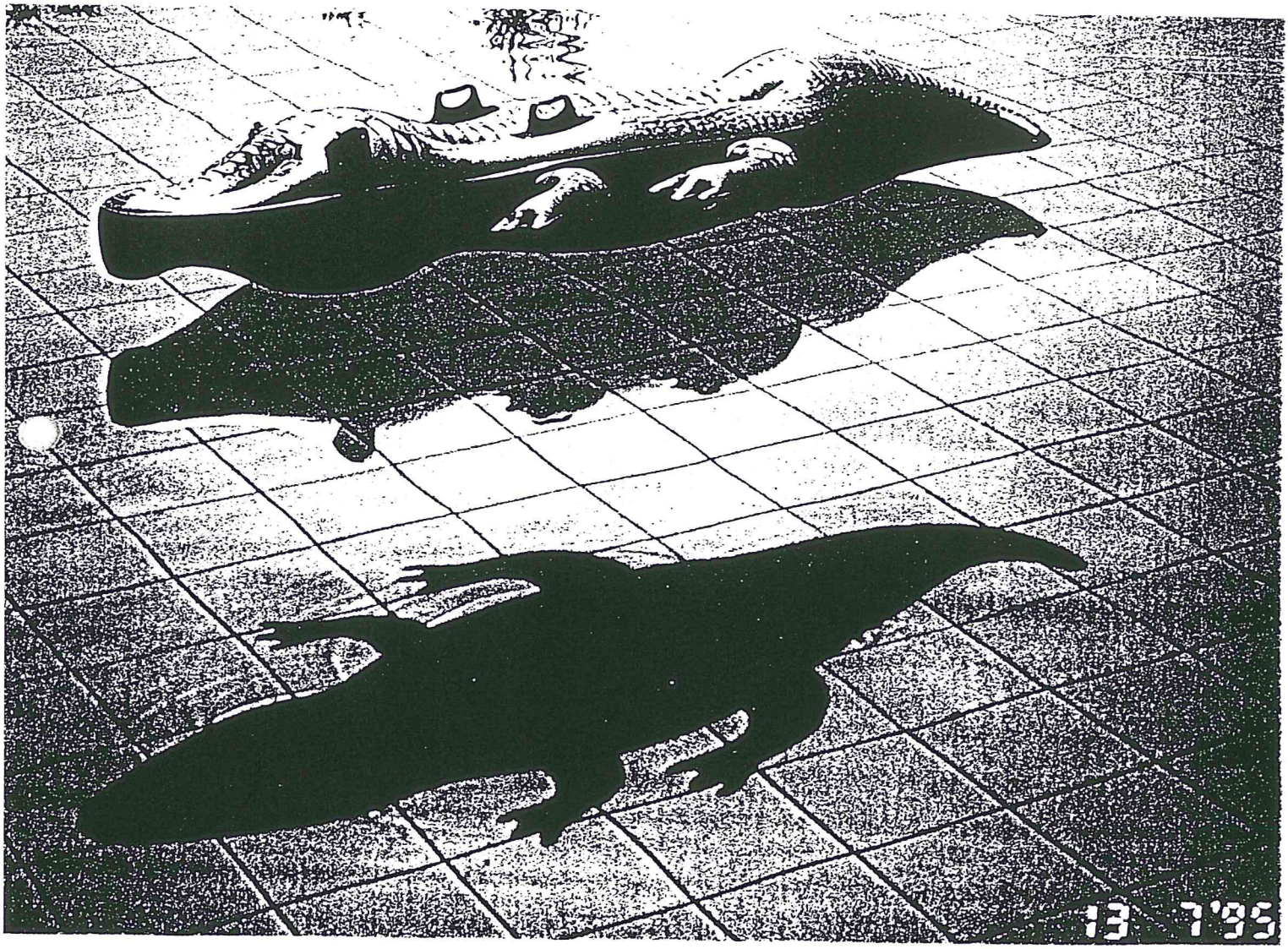
archipel

7F

BELGIË-BELGIQUE

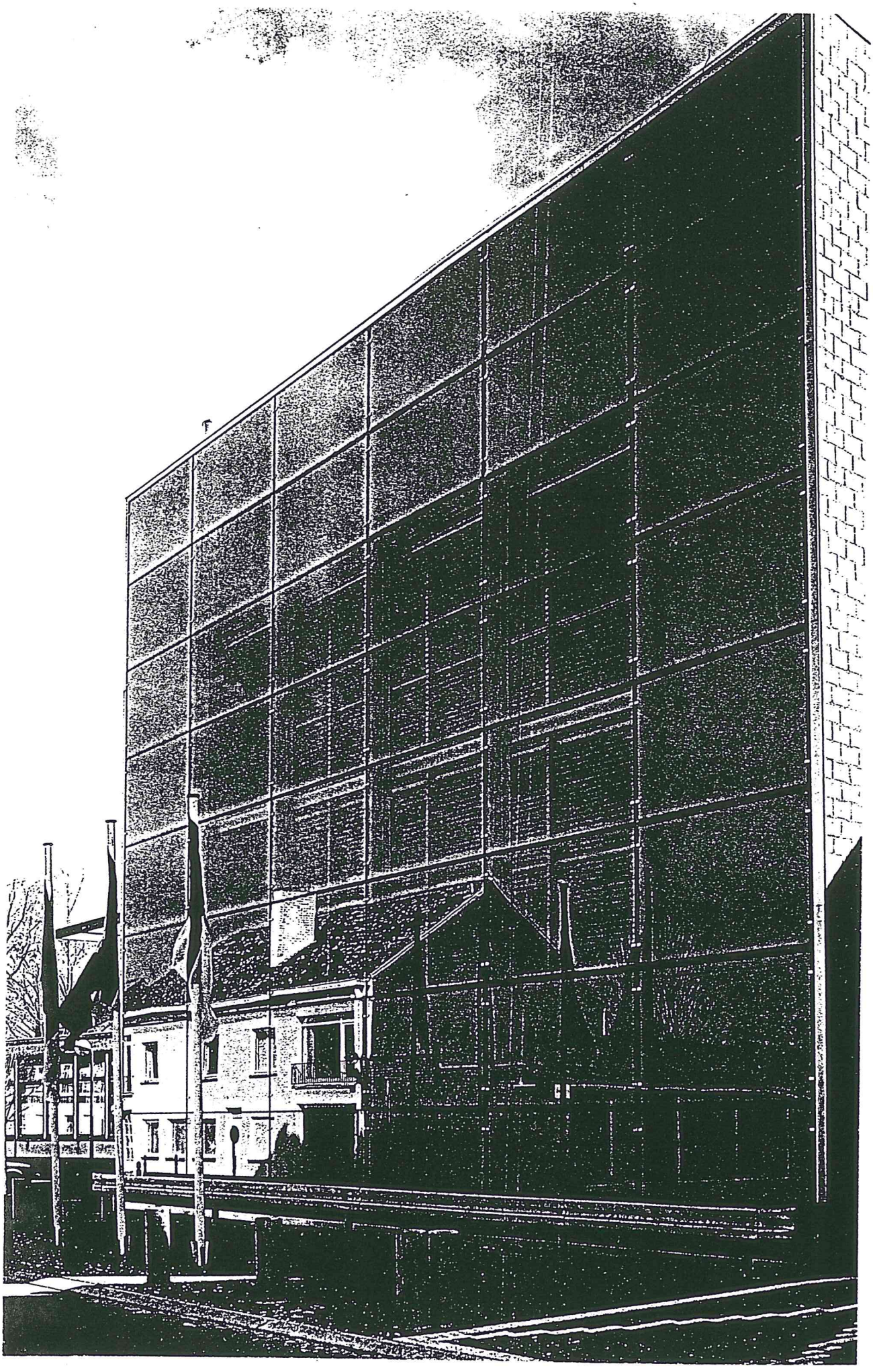
architect CARDINAEL Jouw
Sejn Streuvelsstraat 28
8000 Brugge

DE CONCRETE UTOPIE VAN NERO

afgiftekantoor BRUGGE X maandblad DECEMBER 1996

(Bastin/Evrard)

ontwerp Cultureel Centrum II, Eeklo

vrijdag 13 december 1996

DE CONCRETE UTOPIE VAN NERO

voordracht door architect WILLIAM LIEVENS
't Leerhuys, Groeninge 35 . Brugge 20u.30

Het ontwerpburo **NERO** (°1988) is een vruchtbare samenwerking tussen drie architecten : **William Lievens** (°1948), **Rudi De Backer** (°1958) en (sinds 1993) **Caroline Hofstede** (°1958).
ARCHIPEL nodigde William Lievens uit voor een voordracht over recent werk van NERO.

Met toestemming van de auteur overgenomen uit cultuurmagazine 'De Leie'.

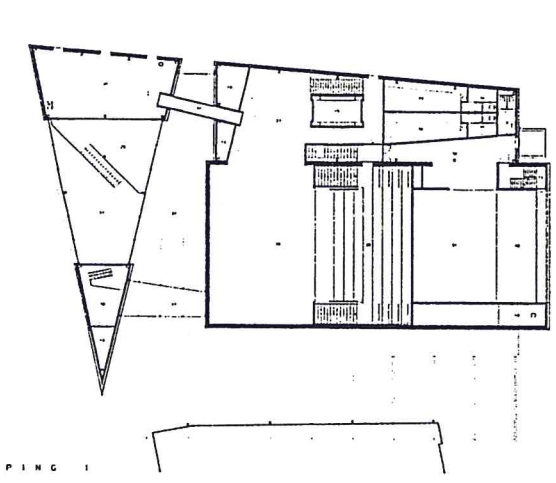
Samen vormen de architecten Marianne Hofstede, Rudi De Backer en William Lievens het ontwerpbureau Nero. Sinds de oprichting van het bureau in 1988 realiseerde dit trio in een wijde omgeving rond Gent een reeks opmerkelijke gebouwen. Geen spektakelarchitectuur maar een doordacht toepassen van functionaliteit en een beheerst gebruik van hedendaagse materialen, licht en ruimte waaruit een strakke poëzie straalt.

Hoewel het behalen van prijzen geen doel op zich mag zijn, kan het evenwel fungeren als een soort vinger aan de pols dat de hartslag van een ontwerpteam voelbaar maakt. Voor de architect kan het een toetssteen worden voor zijn of haar werk en ideeëngoed. In de loop der jaren kaapte Nero verschillende prijzen weg. Met de verbouwing van de woning De Vogelaere aan de Gentse Knokkestraat werd William Lievens tot laureaat uitgeroepen van "Bouwen en Wonen Nu" (1986) en "Architectuur als Buur" selecteerde het project voor haar panorama van hedendaagse architectuur. Een jaar geleden behaalde Nero een eerste prijs in de energiewedstrijd van Electrabel in de categorie aardgas met de woning Joos te Eeklo. Voordien werd diezelfde woning reeds bekroond met de Charles Wilfordprijs (1993) van Atab in de categorie residentiële realisaties.

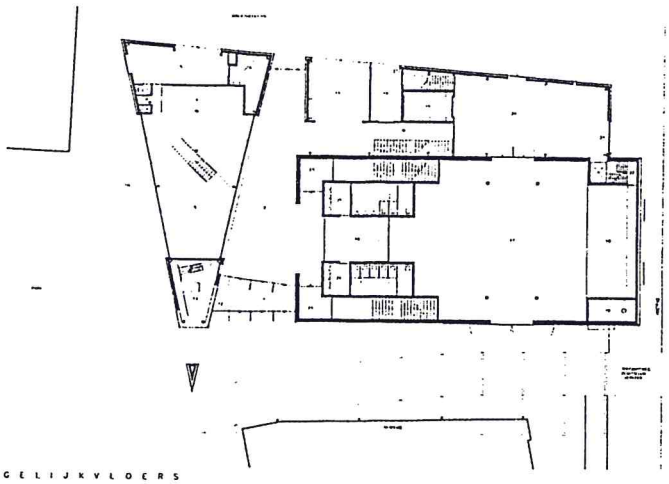
In opdracht van het stadsbestuur van Eeklo bouwde Nero (i.s.m. architect Peter Haverhals) in 1993 het Cultureel Centrum "De Herbakker", tot hiertoe hun grootste gebouw. Voor de jury van de Charles Wilfordprijs getuigde ook deze realisatie van een sterke dosis maturiteit zodat het een bekroning in de categorie industriële en niet-industriële realisaties waard was. Bovendien werd het Cultureel Centrum ook opgenomen in de beperkte selectie van projecten die in het eerste "Jaarboek Architectuur Vlaanderen 1990-1993" gepubliceerd werden. Een duidelijke erkenning voor het werk van Nero wanneer we weten dat deze selectie een dwarsdoorsnede van kwalitatieve architectuur in Vlaanderen in beeld wil brengen.

"De Herbakker" is het resultaat van een beperkte wedstrijd waaruit Nero in eerste instantie niet als laureaat tevoorschijn kwam. Nero bracht wel een aantal interessante stedebouwkundige invalshoeken aan. Zonder zich als een zelfstandig object te manifesteren laat "De Herbakker" zich lezen als een sterk stedelijk volume dat verschillende culturele aantrekkingspolen zoals de bibliotheek, de stedelijke academie en het jenevermuseum met elkaar verbindt. Het in duplex uitgevoerde cafetaria dient zich aan als een overdekt verlengstuk van het stedelijk binnenplein aan de achterzijde. Aan de straatzijde transformeerde Nero de grote buitenwand, waartegen de rug van de theaterzaal aanleunt, tot een immens lichtgevend "Billboard" dat zijn intenties als culturele entiteit kenbaar maakt. Het Cultureel Centrum moest binnen de limieten van een zeer beperkt budget gebouwd worden. Een opdracht die het ontwerpbureau tot een goed einde bracht. "Bovendien bleven we ook binnen de afgesproken termijn," klinkt het bij Nero. Een gegeven waarmee het ontwerpbureau met de jaren een ervaring heeft opgebouwd. Nero maakt deel uit van de vzw Architecten-Bouwers : een architectenvereniging die een formule hanteert waarbij de architect zich contractueel verbindt een afgesproken budget en timing te respecteren. Op dergelijke wijze worden de budgettaire verrassingen tot het minimum beperkt.

(fotografie: Alex Van den Berghe)

PING I

GELIJKVLOERS

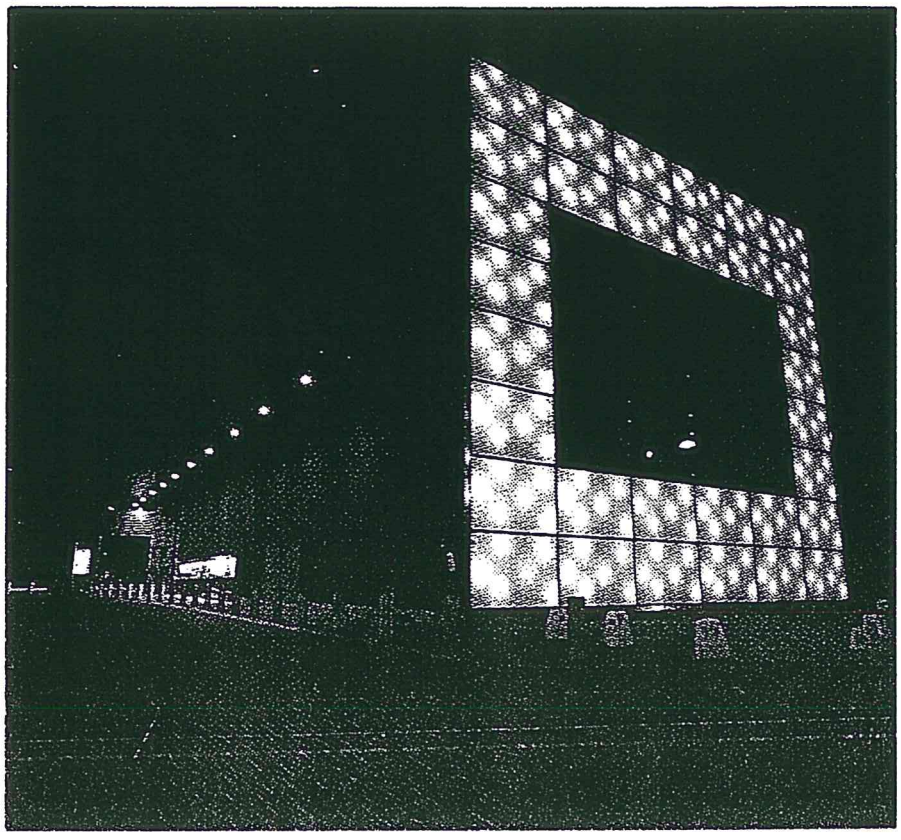
ontwerp Cultureel Centrum II, Eeklo

Wedstrijden vormen een belangrijk onderdeel van de werking van het ontwerpbureau. Dat wedstrijden dikwijls de enige kans zijn om opdrachten binnen te krijgen is voor Nero een uitgemaakte zaak. Zonder politieke steun en lobbywerk zijn eerlijk gevoerde wedstrijden de enige weg. Enkele jaren geleden schreef het Gentse stadsbestuur twee WIG-wedstrijden (Wonen in Gent) uit. Hiermee wil Gent een aantal verkommerde 19e eeuwse stadsgebieden door middel van een vernieuwde infrastructuur nieuwe impulsen geven. Nero won één van de wedstrijden en momenteel wordt de aandacht geconcentreerd op de uitvoering van het, in de buurt Sluizeken-Ham, gesitueerde nieuwbouwproject. Het ontwerp van Nero laat een publieke binnentuin zien, waarrond zich in totaal 24 woningen en 4 winkels plooien. Eén van de woonvolumes wordt door pilotis boven de grond uitgetild waardoor een vrije passage ontstaat. Daarnaast kreeg Nero de renovatie-opdracht een oud stoffenmagazijn in de onmiddellijke buurt om te bouwen tot 10 sociale woningen.

Grenzen.

Voor het triumviraat van Nero gaat hun taak verder dan alleen maar het oplossen van ruimtelijke of stedebouwkundige problemen. Met een zo open mogelijke geest moeten steeds de uiterste grenzen van de architectuur afgetast worden. Dat aftasten van grenzen kristalliseerde zich bij William Lievens ondermeer in het denken over modulaire architectuur. Dat leidde dan weer naar het container-idee. Voor zichzelf componeerde Lievens een leefomgeving met containers in een grote industriële loftruimte. Begrippen als uitbreidbaarheid, inkrimping, stapelen en beweging worden via het container idee op een architecturale wijze vertaald. Bij de verbouwing van de woning Vanneste te Laken werden drie container-units in verschillende materiaalbekleding tegen de achtergevel aangehecht. In Eeklo wordt naast het gemeentelijk zwembad een Sporthotel gebouwd met op elkaar gestapelde en met elkaar verbonden geprefabriceerde containers. Binnenkort wordt in De Haan aan de opbouw van een containerwoning begonnen.
Elk nieuw project wordt aangegrepen om telkens weer de greznen van het aanvaardbare, het bereikbare, het vergankelijke, het functionele te bezoeken en te verkennen en waar mogelijk ... te verleggen.

Guy Goethals.

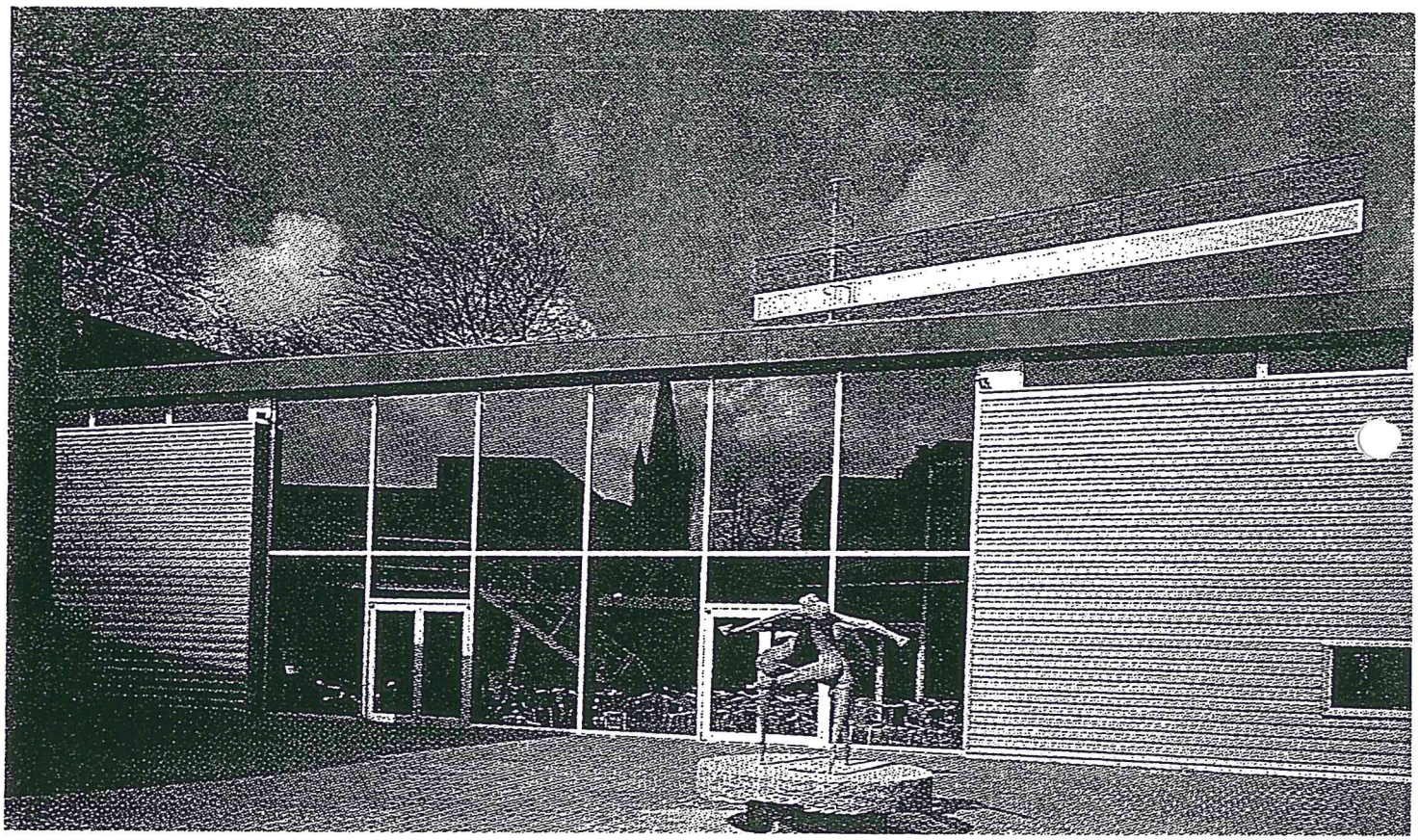

(fotografie: Alex Van den Berghe)

(fotografie: Wim Verstraete)

Sociale Woningen, Eeklo

(fotografie: Alex Van den Berghe)

Cultureel Centrum II, Eeklo

REALISATIES NERO 1988-heden

ruimtelijke planning en stedebouw :

- studie inbreidingsplan 'Van Hoorebeke', Eeklo	1989
- verkeersstudie Waarschoot, Zomergem, ism BIRO	1993
- BPA's gemeente Herselt	1993-...
- schetsontwerp stedelijke ruimte,doortocht & heraanleg Markt, Eeklo	1993-...
- dorpskernvernieuwing markt en omgeving Zomergem	1995-...

architectuur :

- ontwerp Cultureel Centrum II, Eeklo	1988
- winkelinrichting 'Azur', Kuurne en Gent	1988
- showroom 'Cees Röling België' Fashion Gardens, Brussel	1988
- proefproject sociale huisvesting 'Burggravenhof' voor Meetjeslandse Bouwmaatschappij, ism Koning Boudewijnstichting, Eeklo	1984-93
- samenwerkingsverband architektenburo Kalaitzakis, Chania, Kreta	
- motorenshowroom BMW Soete, Gent	1988
- nieuwbouwproject BAC-bankfiliaal, Gistel	1989
- renovatie industrieel pand tot woongelegenheden, Gent	1990
- nieuwbouwporjekt Cultureel Centrum III, Eeklo	1989-93
- 8 woningen te Aalbeke, kijkdorp Papeye, ism Architekten-Bouwers O/W-Vlaanderen en vzw Laboral	
- groepsbouwdossier 3 woningen 'New Bohezmia', Zwijnaarde	
- woning Vandenberghe, Buggenhout	1987-88
- woning RDS, Aalter	1991-92
- woning Joos, Eeklo	1992-93
- woning Osselaer, Wetteren	1992-93
- renovatie stadswoning Geslin, Gent	1992-93
- renovatie stadswoning Vanneste, Laken	1992-93
- winkelinrichting 'Moernaut', Dendermonde	1993
- zakenkantoor en 2 appartementen van Renterghem, Gent	1993-95
- nieuwbouwproject Sociale Huisvesting WIG92, Gent	1993-...
- verbouwing : industrieel magazijn Sociale Huisvesting WIG92, Gent	1993-...
- verbouwing BACOB-bankfiliaal, Brugge	1993-95
- verbouwing BACOB-bankfiliaal, Rumbeke	1993-95
- kantoor en appartmentsgebouw Geraardsbergen	1994-...
- sporthotel Eeklo	1995-96
- inpassingen van betaalautomaten BACOB	1995-...
- verbouwing Gemeentekrediet van België Gent, Zonnestraat	1995-...
- verbouwing Gemeentekrediet van België, Wondelgem	1995-...
- nieuwbouw woning :	
Brulmans, De Haan	1995-...
Van Steenkiste-Bogaert, Sint-Genesius-Rode	1995-...
Van Breusegem, Gavere	1996-...
- verbouwing woning :	
Vandenberghe, Merelbeke	1996-...
Buyssens, Oudenaarde	1996-...
Masscho, Sint-Maartens-Latem	1996-...
- inrichting kantoor Generale Bank, L. Bauwenstoren, Martelaarslaan	1996-...

HET ZWIJGEN VAN DE ARCHITECTUUR

VAN VELZEN

ARETS

VAN BERKEL

HET ZWIJGEN VAN DE ARCHITECTUUR

ARCHIPEL nodigt in 1997 drie Nederlandse architecten uit.
Drie architecturen die volstrekt ontsnappen aan de praatjes bij de plaatjes. Wars van formalistische expressie of representatie, streven ze niet naar vorm, maar naar inhoud.
De drie architecten hebben een zeer verscheiden oeuvre en toch spreken ze elkaar niet tegen. Van hun werk gaat een gemeenschappelijke, fascinerende kracht uit. Hun architectuur spreekt niet in beelden maar in ruimtes, routes, context ... Gevels worden huiden, schillen, lagen, schermen ... Details, materialen krijgen een nieuwe definitie, een nieuwe inbreng. Schoonheid ligt in reductie, in soberheid, in beheersing ... in stilte.

Bij VAN VELZEN in ***afstandelijkheid*** (1) in ***ruimte in plaats van in dingen*** (2).
Bij ARETS in een ***ingewikkelde eenvoud van geometrische reducties*** (3), in ***dubbele bodems*** (4), in ***zwijgende architectuur*** (5).
Bij VAN BERKEL in ***extreme neutraliteit*** (6), ***herdefiniëring van het detail*** (6), ***perspectiefloosheid*** (7).

De drie Nederlandse architecten laten het soms intellectualistisch Nederlandse 'onderwijzers-modernisme' ver achter zich en nemen in het actuele internationale architectuurdebat een belangrijke grensverleggende plaats in, zowel door hun werk als door hun theoretische inbreng.
ARCHIPEL is dan ook zeer verheugd ze als gast te mogen ontvangen.

actuele architectuur in Nederland

KOEN VAN VELZEN	**OP 21 FEBRUARI 1997**
WIEL ARETS	**OP 21 MAART 1997**
BEN VAN BERKEL	**OP 25 APRIL 1997**

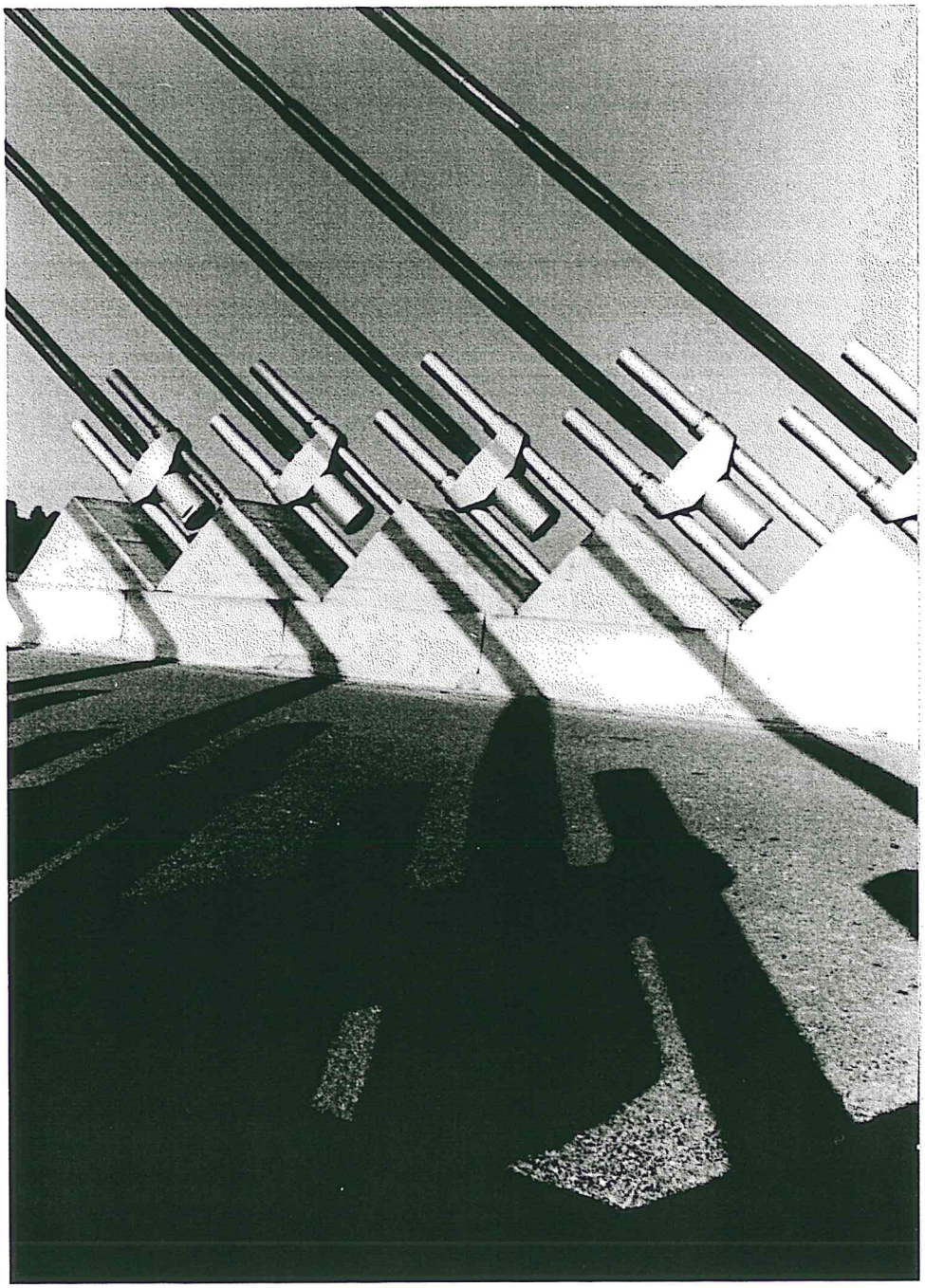
(1)	J. Rodermond in de Architect	april 94
(2)	J. Rodermond in de Architect	jan. 94
(3)	A. Vidler in de Architect	nov. 93
(4)	E. Mellet in de Architect	nov. 95
(5)	J. Rodermond in de Architect	nov. 95
(6)	E. Mellet in de Architect	nov. 95
(7)	M. Bouw in de Architect	nov. 95

AVONDEN VAN DE ARCHITECTEN

De werkgroep ontwerppraktijk van het Departement ASRO KULeuven organiseert in 1997 een reeks van zes "Avonden van de Architecten".
De sprekers lichten aan de hand van een diareeks enkele van hun markante projecten toe. Dit jaar zijn verschillende generaties aan het woord en is er ook een lezing over Nederlandse architectuur.
Aansluitend is er telkens een tentoonstelling aan verbonden in de tentoonstellingsruimte van het kasteel.
Het programma ziet er als volgt uit :

- 9 januari 1997 Koen van Synghel
- 23 januari Kris Van Zeebroeck
- 6 februari Paul Robbrecht - Hilde Daem
- 13 februari Georges Baines
- 27 februari Kees Christiaanse
- 6 maart Jan Maenhout

Plaats : Auditorium "Grote Aula", Maria Theresiacollege, St;Michielsstraat 6, te Leuven.
inkom gratis - aanvang 20 u.
Verder informatie : secretariaat Departement ASRO (Paul Berrewaerts) Kasteel van Arenberg, 3001-Heverlee, tel. 016/32.13.61

BUREAU D'ETUDES GREISCH

deSingel
INTERNATIONAAL
KUNSTCENTRUM

Bureau d'Etudes Greisch
tentoonstelling van 22 november 96 tot 12 januari 97
open van dinsdag tot zondag van 14 uur tot 18 uur, gesloten op maandag, toegang gratis
gesloten op 24 en 25 december 96 en op 1 januari 97

René Greisch is een ingenieur bouwkunde die met zijn Bureau d'Etudes Greisch in Luik werkzaam is. Hij is een van de meest opmerkelijke bruggenbouwers van onze tijd en geniet deze erkenning ver buiten België. beg wordt geconsulteerd door menig Belgisch architectenbureau. De stabiliteitsstudies en het materiaalonderzoek inspireerden architecten meer dan eens tot nieuwe architectonische oplossingen.

Wat de complexe opdracht ook mag inhouden - het ontwerp van een brug, viaduct of hoogspanningsmast of het berekenen van de stabiliteit en resistentie van materialen of spanten - steeds vertrekt beg vanuit de beperkingen van het project. Telkens weer tracht beg met een minimum aan materie een zo gracieus mogelijke constructie te bouwen. Het uiteindelijke resultaat is belangrijk als eindpunt van een proces, een onderzoek of specifieke studie. Het burgerlijk bouwwerk is het resultaat van een convergentie van vele factoren en is niet te vatten in dat ene beeld. De vorm is wat hij is, hij refereert aan niets, is niet progressief of belust op bewondering. De vorm valt samen met het architecturaal object zelf, met zijn eigen logica. De verantwoordelijkheid van de ingenieur bestaat erin tijdens het ontwerp alle mogelijke variabelen te onderzoeken en de meest verantwoorde en economische oplossing voor te stellen. Dit sluit niet uit dat de vorm mooi of fascinerend is.

Het is niet verwonderlijk dat beg naast civiele bouwkundige opdrachten ook zelf gebouwen realiseerde. Het zijn er weliswaar niet zoveel in aantal, maar ze zijn voldoende scherp om er een eenduidige ontwerpfilosofie in terug te vinden. Het ontwerp grijpt steeds terug naar de meest eenvoudige vorm. Elke vraag wordt zuiver technisch, objectief en met een minimum aan materialen opgelost. Net als bij alle andere opdrachten is economie het sleutelwoord: economie van de aangewende materialen, van de vorm, en van de constructiemethode. Daardoor zijn de gebouwen onopvallend en tijdloos. Materiaal en techniek zijn als vanzelfsprekend aanwezig, nooit eisen ze de aandacht op. De details zijn met de grootste zorg ontworpen en uitgevoerd, maar laten zich tegelijkertijd opnemen in het geheel.

deSingel wil met deze publicatie de impact van de bouwkundig ingenieur op onze leefomgeving schetsen. De problemen die de ingenieur ondervindt en de oplossingen die hij aanreikt, zijn geheel verschillend van die van de architect of urbanist. Zijn verantwoordelijkheid beperkt zich niet tot het technische of mathematische. De inbreng is qua vorm en schaal en ook op financieel vlak zo groots dat het werk meer aandacht, omzichtigheid en inzicht verdient. Hij is de auteur van belangrijke delen van collectieve en publieke ruimte. In de selectie zijn ook projecten opgenomen waar het beg als adviseur optrad. De specifieke inbreng van het onzichtbare werk van beg willen we op een gepaste manier kenbaar maken.
Het oeuvre schetst de inventiviteit en creativiteit van de ontwerper ingenieur die net zoals honderd jaar geleden nauw samenwerkt met de industrie en de aannemerswereld.

De tentoonstelling biedt geen volledig overzicht van het oeuvre van beg. Er is gepoogd om de diversiteit en complexiteit van de opdrachten weer te geven aan de hand van een gerichte selectie.

HET ARCHIPEL WERKJAAR 96-97

za 7 SEPTEMBER 96

DAGTRIP : DUDOK EN DUIKER IN HILVERSUM
het raadshuis, scholen, begraafplaatsen, woonwijken van Dudok
hotel-restaurant Gooiland en sanatorium Zonnestraal van Duiker

vr. 11 OKTOBER 96

architecten AFRA en TOBIA SCARPA (Treviso-Venetië) over eigen werk

vr. 15 NOVEMBER 96

ERIK GUNNAR ASPLUND (1885-1940)
voordracht door architect GILBERT DECOUVREUR

vr. 13 DECEMBER 96

DE CONCRETE UTOPIE VAN NERO
architect WILLIAM LIEVENS over eigen werk
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 24 JANUARI 97

ARCHITECTURE A GRANDE VITESSE
videofilm over de ARCHIPEL-reis Paris-Lyon 1996
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

vr. 21 FEBRUARI 97

architect KOEN VAN VELZEN (Hilversum) over eigen werk
't Leerhuys, Groeninge 35, Brugge om 20u.30

vr. 21 MAART 97

architect WIEL ARETS (Heerlen) over eigen werk
't Leerhuys, Groeninge 35, Brugge om 20u.30

vr. 25 APRIL 97

architect BEN VAN BERKEL (Amsterdam) over eigen werk
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge 20u.30

wo. 7 tot zo. 11 MEI 97

ARCHIPEL ARCHITECTUURREIS
VENETIË, TREVISO, VICENZA, VERONA
(van Palladio tot Scarpa)

za. 21 tot zo. 22 JUNI 97

TUINENTRIP VARENGEVILLE (Frankrijk)
met ondermeer twee realisaties van architect Luytjens en diverse tuinen in le Pays de Caux.

ARCHIPEL is een Vlaamse architectuurvereniging : een culturele vereniging die zich richt tot zowel architecten als tot aanverwante professionelen of belangstellenden.

lidmaatschap ARCHIPEL 1996-1997
2200 F (1200 F voor studenten, stagiairs of 2e lid gezin)
schrijven naar M. Van Langenhove, Doornstraat 330, 8200-St.Andries, Brugge - fax 050/39.01.89 en
storten op rek. vzw ARCHIPEL 750-9072064-06

ver. uitgev. : M. Felix .Koningstraat 43A, 8400-Oostende